

РЕШЕНИЕ

№ 1

гр. М., 04.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – М. в публично заседание на седми декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Аделина Троева

при участието на секретаря Соня Д. Георгиева
като разгледа докладваното от Аделина Троева Търговско дело №
20231600900006 по описа за 2023 година

Предявен е иск с правно основание чл. 195 от ЗЗД.

Ищецът „И.“ ЕООД, представлявано от управителя М.Ц., твърди в исковата молба, че на 7 ноември 2022 г. купило от ответника „Е.“ ЕООД лекотоварен автомобил марка „XXX“, модел XXX, с рама № ***, за сумата 55 200 лв, платени по банков път. При сключване на сделката управителката на ответното дружество подписала декларация, в която посочила, че продаваният бус е с характеристики, обуславящи категория N1. След придобиване на вещта ищецът предприел действия по регистрирането на МПС в КАТ П., където се установило, че бусът е от категория N2 – МПС с допустима максимална маса над 3,5 т. Като такова то може да бъде използвано едва след допълнителна регистрация в ИААА и трябва да бъде управлявано от водач, притежаващ категория С. Тези обстоятелства значително затрудняват обикновеното ползване на вещта, затова ищецът уведомил продавача чрез електронно съобщение и получил уверение, че недостатъкът ще бъде отстранен, тъй като се дължи единствено на техническа грешка. Не последвали действия от страна на продавача и ищецът отправил нотариална покана за разваляне на договора, в която изразил съгласие да върне вещта незабавно след получаване на платената от него цена от 55 200 лв.

Ищецът моли да бъде осъдено ответното дружество да плати 55 200 лв, представляващи платена продажна цена по развален договор за продажба на МПС марка „XXX“, модел XXX, с рама № ***, както и законна лихва върху тази сума, считано от завеждане на иска на 24 февруари 2023 г. Претендира и присъждане на деловодни разноски.

Ответникът „Е.“ ЕООД, представлявано от управителя Н.Г., оспорва иска и моли да бъде отхвърлен. Противопоставя възражение, че още при водене на преговорите ищецът е огледал буса и по негово искане продавачът му е предоставил всички съпровождащи го документи от вноса му от Австрия. Между тях е и технически сертификат с данни за допустимата максимална маса. При преговорите не е била обсъждана категорията на превозното средство.

Ответникът признава, че при първоначалната регистрация бусът е бил с максимална допустима маса 4200 кг, но на 9 май 2022 г. е била извършена промяна в теглото по заявка на собственика на буса. Прекатегоризирането е извършено от официален сертифициращ орган в Австрия.

Като поддържа, че е изправна страна по договора за продажба, ответникът взема становище, че изявлението на ищеца за разваляне на договора не поражда действие, затова и ответникът не дължи връщане на продажната цена.

Доказателствата по делото са писмени и гласни, прето е заключение по автотехническа експертиза. Съдът обсъди доводите на страните и след анализ на събраните доказателства, приема за установено следното:

На 7 ноември 2022 г. между страните по делото бил сключен договор за продажба на МПС, съгласно който „Е.“ ЕООД продава на „И.“ ЕООД лекотоварен автомобил марка „XXX“, модел XXX, с рама № ***, за сумата 55 200 лв. Продажната цена е била платена на 8 ноември 2022 г., видно от представено платежно нареждане. На 10 ноември 2022 г. било издадено разрешение за временно движение на процесния автомобил от Пътна полиция М.. Безспорно е, че вещта е предадена на купувача и се намира в негово владение.

На 11 ноември 2022 г. купувачът уведомил продавача чрез електронно съобщение, че в Пътна полиция П. е отказано регистриране на превозното средство катотакова от категория N1, тъй като теглото му надвишава 3500 кг

и то попада в категория N2. Още същия ден продавачът отговорил, че това се дължи на техническа грешка, която ще бъде поправена.

На 5 декември 2022 г. „И.“ ЕООД изпратило нотариална покана до „Е.“ ЕООД, с която заявило, че счита договора за развален, тъй като вещта страда от недостатък, и кани продавача да върне платената цена в 7-дневен срок. Нотариалната покана е връчена при условията на чл. 47 от ГПК чрез залепване на уведомление и видно от протокола, съставен от нотариуса, тя се счита известна на адресата на 4 януари 2023 г.

От показанията на свидетеля Й.Б., който присъствал при водене на преговорите между страните, се установява, че купувачът е имал интерес от придобиване на товарен автомобил, който да може да се управлява от водач с правоспособност категория Б. Именно затова интерес предизвикала обява за продажба на процесния бус, публикувана в специализираната интернет страница „Мобиле.бг“ и такива разговори са били водени с продавача при изясняване характеристиките на вещта.

Свидетелят Р. Н., служител на ответното дружество, твърди, че той се е срещнал с представителя на дружеството купувач, придружен от свидетеля Б., при предаване на вещта и съдействал за снабдяване с разрешението за временно движение (и т.нар. транзитни табели). Според този свидетел категорията на превозното средство не е била предмет на разговора, но посочва, че други служители на дружеството са водили преди него разговори с купувача, а самият Н. е насочил купувача към разговор с управителката на дружеството, за да бъдат предадени придружаващите книжа.

Няма спор между страните, че при предварителните разговори купувачът изискал документи относно буса и получил придружаващите сертификати, които са били на немски език, тъй като превозното средство е било внесено от Австрия.

От заключението по автотехническата експертиза се установява, че процесното превозно средство е с допустима максимална маса 4200 кг, което го нарежда в категорията на товарни автомобили от категория N2. Проследяването на регистрациите на автомобила от първата през 2016 г. до продажбата му на ищеца, показва, че категорията винаги е била N2, но е имало една заявка пред съответния австрийски административен орган за коригиране на категорията на N1. При изслушване на вещното лице се

установи, че обикновен оглед на вещта и тестване не може да се установи този параметър, той се задава от производителя с оглед техническите възможности на превозното средство, неговата товароносимост и особености на конструкцията му. Външните белези на превозното средство не са определящи за категоризирането му като автомобил за превоз на пътници или за превоз на товари.

При така установените факти съдът намира предявения иск за основателен.

Между страните е бил сключен договор за продажба и тъй като както продавачът, така и купувачът са търговци, то спрямо конкретния договор приложение намират правилата за търговската продажба по чл. 318 и сл. от ТЗ и субсидиарно за неуредените въпроси - ЗЗД.

Основното задължение на купувача е било да плати цената от 55 200 лв и в случая това е сторено чрез банков превод на 8 ноември 2022 г. Продавачът е изпълнил своето насрещно задължението да предаде вещта.

Спорно е по делото дали продаденият товарен автомобил „XXX“, модел XXX, с рама № ***, страда от недостатък, изразяващ се в това, че не отговаря на категория N1, която е била обявена от продавача като съществена характеристика на вещта.

Електронната обява за продажба на превозното средство представлява предложение по смисъла на чл. 13 от ЗЗД. Тъй като тя не е запазена от администратора на специализирания сайт за обяви, е невъзможно да бъде установено съдържанието ѝ. Това налага изследване на преддоговорните отношения между страните, които се явяват съществени относно постигане на съгласие за характеристика на товарния автомобил, неописана в договора за продажба.

Съдът извежда от анализа на разменената между страните кореспонденция, че преговорите са били водени за автомобил от категория N1. Такъв е бил мотивът на купувача да избере именно офертата на „Е.“ ЕООД, както свидетелства Б.. Показанията на свидетеля Н. съдържат данни, че в интернет страницата обявата е съдържала данни, че тонажът е до 3,5 тона без конкретизиране на точно тегло. Самият свидетел твърди, че реалното тегло е записано в придружаващите автомобила документи, с които е внесен от Австрия, но те са на немски език и самият той не се ориентира какво е

теглото.

След неуспешния опит за регистриране на превозното средство в Пътна полиция Повдив продавачът е продължил да уверява купувача, че действителната категория на буса е N1 и е въпрос на корекция на техническа грешка. В същия смисъл е и изявлението му в писмо, с което отговаря на нотариалната покана за разваляне (л. 51 от делото), като поддържа, че категорията е N1, посочена в Удостоверение TUF SUD от 9 май 2022 г.

Неоснователни са твърденията на ответника, че категорията на превозното средство не е била поставяна като изискване от купувача и не е била дискутирана при преговорите. От последващо разменената кореспонденция става ясно, че продавачът е убедил купувача, че категорията е именно N1 и това е бил основният мотив за купувача да сключи договора за покупка. Съгласно чл. 12 от ЗЗД при водене на преговорите страните трябва да действуват добросъвестно. Продавачът „Е.“ ЕООД е предложил товарен автомобил, описан с категория N1 и е гарантирал пред купувача, че това е действителната категория като се е позовавал на документ, издаден от австрийски административен орган. Нещо повече, чрез писмото по електронна поща от 11 ноември 2022 г. е изразил готовност след продажбата да съдейства за удостоверяване, че категорията е N1.

Предварителното запознаване на купувача с придружаващите автомобила сертификати не може да бъде прието като узнаване на действителната категория. На първо място продавачът е бил недобросъвестен в преговорите като е предоставил документите на чужд език. На второ място в тези документи: свидетелство за регистрация част I *** и част II ***, както и удостоверение от Бюро на областно управление Форарлберг от 9 май 2022 г. са посочени допустима максимална маса и максимално допустима брутна маса без изрично препращане към категориите по Директива 2007/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за одобрение на МПС и техните ремаркета. В края на последния документ се съдържа и забележка, че е била извършвана промяна в теглото като е намалено допустимото брутно тегло на превозното средство, отново без препращане към категория. Така поднесената информация не е била достатъчно ясна, за да може купувачът да се увери в действителната категория на превозното средство, затова е можел да разчита единствено на добросъвестността на

продавача при водене на преговорите.

Външният оглед на товарния автомобил, безспорно извършен от купувача, също не може да създаде убедителна представа за действителната категория.

Категорията на превозното средство се определя по правилата на Директива 2007/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за одобрение на МПС и техните ремаркета. Държавите-членки, подписали директивата, одобряват само такива превозни средства, системи, компоненти или отделни технически възли, които отговарят на изискванията ѝ. Регистрирането и разрешаването на продажба на превозни средства се допуска само ако те са придружени от валиден сертификат за съответствие. В Приложение I към Директивата категория N на моторни превозни средства е дефинирана като средства, проектирани и конструирани основно за превоз на стоки, а Категория N 1 включва превозни средства от категория N, чиято максимална маса не превишава 3,5 тона. Категория N 2 обхваща превозни средства от категория N, чиято максимална маса превишава 3,5 тона, но не превишава 12 тона.

Изискванията на Директивата са транспонирани в българския Закон за движение по пътищата, който в чл. 149, ал.1, т. 3, б. „а“ и „б“ формулира същите дефиниции на посочените две категории превозни средства.

Технически допустимата максимална маса се формира от собственото тегло на автомобила (в ненатоварено състояние, с всички течности, необходими за функционирането му и теглото на водача) и допустимия товар, който може да носи. Именно затова в придружаващите документи са вписани числата 3500 кг като собствено тегло и 4200 кг допустима максимална маса.

За първи път категорията на процесното превозно средство е официално отбелязана в Разрешението за временно движение, но то е издадено от Пътна полиция - М. след сключване на договора. Едва в този момент за първи път е било възможно купувачът да узнае действителната категория. До тогава данни за категорията са му били предоставени единствено от продавача, който е твърдял, че категорията е N1.

Различната категория на продаденото превозно средство не съставлява технически недостатък, който прави вещта негодна за движение по пътищата и за превозване на стоки. Тя не е конструктивен дефект, изискващ

допълнителни разходи за отстраняването му . Преговорите преди сключване на договора обаче са водени за превозно средство, което да се управлява от водач с категория Б и товарният автомобил да е от категория N1, за да не се налага регистрация в ИААА и свързаните с това допълнителни разходи. След като продадената вещ не съответства на договореното, то е налице недостатък, който прави вещта негодна за предвиденото в договора употребление – чл. 193, предл. последно от ЗЗД. Продавачът отговаря за недостатък, дължащ се на това, че вещта няма обещаните качества. Той е гарантирал продажба на товарен автомобил от конкретна категория, а е предал автомобил от друга категория, което съставлява лошо изпълнение на договора в качествено отношение.

Ответникът взема становище, че автомобилът е изправен, годен за употребление според предназначението му, не страда от технически дефекти, няма скрити недостатъци, поради което искът е неоснователен. В исковата молба няма такива твърдения. Претенцията на ищеца се основава на друг вид недостатък – невъзможност вещта да се използва според уговореното в договора – третата хипотеза на чл. 193 от ЗЗД.

Недостатък за купувача е всяко отклонение от уговорените показатели на продадената вещ и това отклонение води до неудобства в употреблението ѝ – в случая допълнителни регистрации и специфични изисквания към водача. Касае се не до физически недостатък, а до правен: вещта не отговаря на нормативно изискване, за което продавачът е твърдял, че е спазено. Различната категория на автомобила налага особености в употреблението на вещта: допълнителна регистрация по чл. 6 от Закона за автомобилните превози и свързаните с това административни разходи, както и управление при специална правоспособност. Това са изисквания, които купувачът е целял да избегне. За да използва вещта при спазване на нормативните изисквания, купувачът следва да стори допълнителни разходи и да наеме правоспособно лице, което да може да управлява автомобила, а това променя уговореното употребление в съществена степен.

Отговорността на продавача за недостатъци се поражда, когато недостатъкът е съществен, съществувал е по време на продажбата и не е бил известен на купувача и тъй като ищецът се позовава на чл. 193, предл. последно от ЗЗД, то недостатъкът следва да се отнася до качество, за което

страните са договаряли. МОС намира, че всички тези предпоставки са осъществени: „Е.“ ЕООД е предложило за продажба товарен автомобил, като е убедило чрез свой представител ответника“ И.“ ЕООД, че автомобилът е от категория N1, докато още към момента на сключване на договора автомобилът е бил с допустима максимална маса 4200 кг, което го квалифицира като товарен автомобил от категория N2. Изискването за категория е било част от предварителните разговори по уговаряне качествата на продаваната вещ.

При установения съществен недостък на продаденото плевозно средство продавачът "Е." ЕООД се явява неизправна страна по договора, а това е основание за развалянето му, което купувачът е предприел чрез отправянето на нотариална покана. Същата е достигнала до знанието на продавача и е настъпил ефектът на разваляне на договора. За ищеца съгласно чл. 195 от ЗЗД се е породило притезание за връщане цената на лекотоварния автомобил, платена по силата на развалиния договор. Като купувач той разполага с възможност да избере една от трите хипотези по чл. 195 от ЗЗД: връщане на насрещните престации; задържане на вещта срещу намаляване на цената или отстраняване на недостатъците за сметка на продавача. В случая ищецът е избрал първата възможност, като с изявлението за разваляне на договора е упражнил и законовото право на задължане на вещта до връщане на цената. Искът му е основателен, затова МОС осъжда „Е.“ ЕООД да плати на „И.“ ЕООД сумата 52 000 лв цена по развален договор за продажба на лекотоварен автомобил марка „XXX“, модел XXX, с рама № ***, заедно със законна лихва от завеждане на иска на 24 февруари 2023 г. до окончателното изплащане.

При този изход на процеса на ищеца "И." ЕООД се дължат разноските по водене на делото в размер на 6 518,80 лв. С исковата молба е направено искане да се присъдят и разноските, които ищецът е направил в обезпечителното производство. По делото са налице доказателства за допуснатото обезпечение на иска от П.ския окръжен съд, но липсват доказателства за размера на разноските, поради което МОС не присъжда такива.

На основание горното съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Е.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище в гр. М., ул. „Д.“ № 10, представлявано от управителя Н.Г., да плати на „И.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище в гр. П., бул. „Ц.“ № ***, представлявано от управителя М.Ц., сумата 52 000 лв - цена по развален договор от 7 ноември 2022 г. за продажба на лекотоварен автомобил марка „XXX“, модел XXX, с рама № ***, заедно със законна лихва от завеждане на иска на 24 февруари 2023 г. до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА „Е.“ ЕООД, ЕИК ***, представлявано от управителя Н.Г., да плати на „И.“ ЕООД, ЕИК ***, представлявано от управителя М.Ц., разноски по водене на делото в размер на 6518,80 лв.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – М.: _____